# BÀI GIẢNG: LÝ THUYẾT TRỌNG TÂM VỀ VĂN BẢN THÔNG TIN
## CHUYÊN ĐỀ: VĂN BẢN THÔNG TIN
## MÔN: NGỮ VĂN
## GIÁO VIÊN: NGUYỄN THỊ HỒNG LAN

**MỤC TIÊU**

✓ *Nắm được kiến thức về văn bản thông tin.*

## I. KHÁI NIỆM, ĐẶC ĐIỂM

### 1 Khái niệm

- Văn bản thông tin là loại văn bản chủ yếu dùng để cung cấp thông tin về các hiện tượng tự nhiên, thuật lại các sự kiện, giới thiệu các danh lam, thắng cảnh, hướng dẫn quy trình thực hiện công việc nào đó.

### 2 Phân loại

- Văn bản thông tin thuật lại một sự kiện
- Văn bản thông tin giới thiệu 1 số luật lệ trong trò chơi hay hoạt động.
- Văn bản thông tin giải thích một hiện tượng tự nhiên.

### 3 Đặc điểm

- Phương tiện ngôn ngữ:

Nhân đề

Sa pô

Đề mục

Đoạn văn

Chữ đậm

Số thứ tự

…

- Phương tiện phi ngôn ngữ:

Tranh ảnh

Bảng biểu

Sơ đồ

Lược đồ

- Cách triển khai văn bản thông tin là cách sắp xếp các phần của văn bản theo một trình tự phù hợp với nội dung thông tin và mục đích của việc truyền tải thông tin.

| Việc chọn cách triển khai phụ thuộc vào các yếu tố | Cách triển khai |
|---|---|
| Đặc điểm của đối tượng được nói tới | Triển khai theo thật tự thời gian |
| Vào mục đích viết | Triển khai theo quan hệ nhân quả |
| Hiệu quả tác động đến người đọc | Triển khai bằng cách đưa ra liên tiếp nhiều góc nhìn khác nhau về sự vật, hiện tượng |
| | Triển khai bằng cách lần lượt trình bày về từng bộ phận của đối tượng muốn nói đến trước khi đưa ra thông tin hay quan điểm nhìn nhận mang tính bao trùm |

## 4 Lưu ý

- Khi đọc văn bản thông tin cần chú ý:

+ Đọc lướt để tìm chủ đề hoặc các ý chính

+ Đọc kĩ để tìm chi tiết/ thông tin

+ Nhận biết và ghi nhớ thông tin/ chi tiết/ hình ảnh...

+ Giải thích, cắt nghĩa, phân tích, phân loại, kết nối, so sánh... thông tin/ chi tiết/ hình ảnh để nắm được nội dung chính của văn bản

+ Hiểu mối quan hệ giữa các thông tin/ chi tiết/ hình ảnh trong văn bản

+ Rút ra được ý nghĩa hàm ẩn của văn bản từ các chi tiết/ hình ảnh/ thông tin từ văn bản

+ Dùng thông tin trong văn bản để thực hành giải quyết vấn đề đơn giản tương tự như vấn đề nêu trong văn bản.

## 5 Một số dạng bài phổ biến

| Dạng câu hỏi | Cách trả lời |
|---|---|
| Xác định thông tin chính trong văn bản | Căn cứ vào nhan đề, sa pô, các đề mục trong văn bản và toàn bộ nội dung của văn bản |
| Phân tích cách trình bày thông tin của văn bản | - Xác định các thông tin chính trong văn bản.<br>- Tìm ra mối quan hệ giữa các thông tin chính đó.<br>- Một số cách trình bày: trật tự thời gian, quan hệ nhân quả, các đối tượng phân loại, so sánh và đối chiếu... |
| Nêu tác dụng của các yếu tố trong văn bản | Căn cứ vào chức năng, tác dụng của từng yếu tố:<br>- Nhan đề: nêu nội dung, vấn đề chính của văn bản.<br>Sa-pô: tóm lược nội dung chính, thu hút sự chú ý.<br>Tranh ảnh, biểu đồ.... dễ tiếp nhận, ghi nhớ thông tin. |
| Nêu ý nghĩa của thông tin đối với em | Trả lời các câu hỏi: văn bản đem đến cho em hiểu biết, nhận thức, khơi gợi ở em hành động gì? |